

JUSTIFICACIÓ

Per què aquesta assignatura a la Universitat de Barcelona?

Aquesta assignatura té com a objectiu realitzar una intervenció real en l'entorn per tal d'enfrontar-se a necessitats i problemes de la societat. Cooperant amb entitats socials de diferent tipologia (ambiental, cultural, educativa, social, sanitària, comunitària...) i desenvolupant un treball interdisciplinari entre alumnat i professorat dels diferents graus de la UB, es pretén mobilitzar el saber disponible, produir nou coneixement i usar-lo per impulsar projectes d'acció orientats a la millora de la realitat. L'estudi multidimensional (informació, recerca, aplicació, reflexió i comunicació) de temàtiques rellevants ofereix als participants una experiència formativa complexa, interdisciplinària i transformadora.

La metodologia combina una part introductòria teòrica amb el desenvolupament de projectes en entitats socials. La finalitat última dels projectes és posar al servei del bé comú el coneixement i la capacitat de recerca i d'intervenció en la realitat dels membres de la universitat, per tal de donar resposta a necessitats de la comunitat on intervien les entitats socials. Els projectes es realitzen en equip i són tutoritzats pels docents universitaris i pels responsables de les entitats socials.

L'assignatura es podria cursar en qualsevol curs de tots els graus de la Universitat de Barcelona. Segons el grau podria ser una assignatura optativa o com a reconeixement de crèdits. El grup-classe estaria format per estudiants de diferents graus.

PLA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

DADES GENERALS

Nom de l'assignatura:

Aprenentatge servei, compromís i transformació social

Codi de l'assignatura: -

Curs acadèmic: 2023-2024

Coordinació:

Departament:

Crèdits: 6

Programa únic: Si

HORES ESTIMADES DE DEDICACIÓ

Activitats virtuals

- **Teoria:** 8 hores

Activitats presencials

- **Seminari:** 8 hores
- **Pràctiques externes:** 34 hores

Treball tutelat/dirigit: 50 hores

Aprenentatge autònom: 50 hores

COMPETÈNCIES QUE ES DESENVOLUPEN

Compromís ètic (capacitat crítica i autocrítica, capacitat de mostrar actituds coherents amb les concepcions ètiques i deontològiques).

Capacitat d'aprenentatge i responsabilitat (capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels coneixements a la pràctica / capacitat de prendre decisions i d'adaptació a noves situacions).

Treball en equip (capacitat per col·laborar amb els altres i de contribuir a un projecte comú, capacitat de col·laborar en equips interdisciplinaris i en equips multiculturals).

Capacitat creativa i emprenedora (capacitat de formular, dissenyar i gestionar projectes / capacitat de cercar i integrar nous coneixements i actituds).

Sostenibilitat (capacitat de valorar l'impacte social i mediambiental de les actuacions portades a terme en un àmbit determinat, capacitat de manifestar visions integrades i sistemàtiques).

Capacitat comunicativa (capacitat de comprendre i d'expressar-se oralment i per escrit en català, castellà i una tercera llengua, amb domini del llenguatge especialitzat / capacitat de cercar, usar i integrar la informació).

Capacitat per transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Reconèixer les pròpies limitacions i la necessitat de mantenir i actualitzar la competència professional, prestant especial importància a l'autoaprenentatge de coneixements nous sobre la base de l'evidència científica disponible.

OBJECTIUS D'APRENTATGE

Referits a coneixements

Conèixer el paper que la Universitat i la societat civil han de desenvolupar per assolir els objectius de desenvolupament sostenible de la societat.

Aproximar-se a la comprensió del context social, econòmic i cultural del territori on realitzarà el servei.

Conèixer i valorar diferents perspectives des de diversos àmbits de coneixement en l'anàlisi de problemes.

Introduir-se i conèixer el vessant professional del desenvolupament comunitari en relació als contextos socials, històrics i culturals.

Referits a habilitats, destreses

Dissenyar i dur a la pràctica un projecte de desenvolupament comunitari per a la transformació social.

Desenvolupar la reflexió com a element d'aprenentatge.

Millorar les competències relacionals.

Comunicar conceptes i coneixements del propi àmbit a professionals i ciutadania.

Referits a actituds, valors i normes

Prendre consciència del context comunitari i de la importància de la participació ciutadana per a la transformació social.

Desenvolupar el pensament crític en relació a les accions individuals i comunitàries.

Integrar des d'una perspectiva social i empàtica la responsabilitat i el compromís.

BLOCS TEMÀTICS

1. El compromís cívic i la responsabilitat social universitària.

1.1. L'aprenentatge servei. Definició, característiques i trets fonamentals.

1.2. Els Objectius de Desenvolupament sostenible (ODS) com a marc de referència de la responsabilitat social universitària.

2. L'aprenentatge servei a la universitat

2.1. Disseny de projectes d'aprenentatge servei.

2.2. Aprenentatge servei, entitats socials i estudiants universitaris: portem a la pràctica el nostre compromís per a la transformació social

METODOLOGIA I ACTIVITATS FORMATIVES

L'assignatura comença amb classes virtuals teòriques introductòries, que combinen sessions magistrals i activitats de debat i participació en el fòrum virtual. Els seminaris amb les entitats socials emmarquen el disseny dels projectes d'aprenentatge servei. En aquestes sessions, l'alumnat comparteix els coneixements i les experiències amb la resta del grup classe.

A les pràctiques externes, es realitzen els projectes en equips interdisciplinaris tutoritzats per l'equip docent de l'assignatura conjuntament amb les entitats socials col·laboradores. La cloenda dels projectes es realitza amb la seva difusió tant a nivell intern (en la mateixa assignatura) com extern (articles acadèmics, escrits a diaris i blogs, xarxes socials, ràdio i televisió).

AVALUACIÓ ACREDITATIVA DELS APRENTATGES

L'avaluació es realitza a partir del desenvolupament d'un diari reflexiu individual, les activitats de difusió pública i la presentació grupal del projecte desenvolupat per cada equip al final del semestre.

L'avaluació és contínua. No es contempla l'avaluació única ni la reavaluació.

FONTS D'INFORMACIÓ BÀSICA

Deeley, S. (2017). *El Aprendizaje-Servicio en educación superior. Teoría, práctica y perspectiva crítica*. Narcea.

Escofet, A. i Rubio, L. (coords) (2017). *Aprendizaje-servicio (ApS): claves para su desarrollo en la Universidad*. Octaedro.

Francisco, A.; Rubio, L. i Moliner, L. (coords) (2014). *Construyendo ciudadanía crítica y activa. Experiencias de aprendizaje-servicio en las universidades del Estado Español*. Icaria.

Global University Network for Innovation (GUNi) (2017). *Higher Education in the World 6. Towards a Socially Responsible University: Balancing the Global with the Local.*

Global University Network for Innovation (GUNi) (2019). *Higher Education in the World 7. Humanities and Higher Education: Synergies between Science, Technology and Humanities.*

Martínez, M. (2008). *Aprendizaje-servicio y responsabilidad social de las universidades.* ICE UB y Octaedro.

Puig, J. (coord) (2012). *Compromís cívic i aprenentatge a la universitat: Experiències i institucionalització de l'aprenentatge servei.* Graó.